

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА СОЦІОГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН ІМЕНІ О. М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

Кафедра педагогіки і методики викладання історії та
суспільних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувач кафедри *М.В. Догенко*
Догенко М.В.
«30» *серпня* 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕНЕДЖМЕНТ ОСВІТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Спеціальність 014 Середня освіта (Історія)

2022–2023 навчальний рік

Розробник: Тимошко Ганна Миколаївна, доктор. пед. наук, професор кафедри педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін Національного університету «Чернігівський колегіум імені Т.Г. Шевченка»

Обговорено та схвалено кафедрою педагогіки і методики викладання історії та суспільних дисциплін 31 серпня 2021 р., протокол № 1

Рецензенти: З. В. Рябова – доктор педагогічних наук, професор кафедри педагогіки, адміністрування і соціальної роботи ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Л. М. Завацька – кандидат педагогічних наук, професор кафедри соціальної роботи НУЧК імені Т.Г. Шевченка.

Рекомендовано до затвердження Вченою радою Навчально-наукового інституту історії та соціогуманітарних дисциплін імені О.М. Лазаревського

Мета навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Менеджмент освіти у закладах загальної середньої освіти» позиціонує динамічні зміни як в суспільстві, так і в системі освіти.

Вимоги до сучасного випускника зростають, відповідно, з'являється потреба в освітніх закладах, які зорієнтовані на активний розвиток в умовах гострої конкуренції. Управління закладами загальної середньої освіти має здійснюватися на засадах інноваційних стратегій. Потрібно розробляти і впроваджувати сучасні освітянські проекти, які мають забезпечити якісну освіту, спрямовану на задоволення потреб суспільства та сучасного ринку освітніх послуг. Управління розвитком повинно забезпечити розвиток закладу освіти відповідно до потреб ринку освітніх послуг, які постійно змінюються. Конкурентоспроможність, відповідальність за якість надання освітніх послуг, вміння залучати різні види ресурсів для досягнення місії та візії у закладах загальної середньої освіти.

Вивчення дисципліни сприяє: процесу засвоєння знань для утвердження в громадській думці позиціонування лідерських якостей випускників як найбільш надійний шлях до кращої самореалізації людини і до кращого, успішного життя; процесу формування інноваційного керівника, як того вимагає розвиток цифрового, знанневого, суспільства, Людину критичного мислення, інноваційної культури, здатну до інноваційного типу управлінської діяльності діяльності на ряду з профорієнтаційною на професію педагога. Це завдання вимагає змін і в традиційній освіті, і в освіті в умовах Нової української школи.

Курс дисципліни "**Менеджмент освіти у закладах загальної середньої освіти**" націлений на оволодіння студентами знань і вмінь щодо сутності менеджменту освіти як системи управління закладом освіти; системи лідерства в управлінні закладами освіти; інформаційного забезпечення менеджменту у закладах загальної середньої освіти; прийняття управлінських рішень, облік та контроль у системі менеджменту освіти. У процесі вивчення дисципліни студенти набувають необхідних знань та вмінь щодо організації управління закладами освіти, знайомляться з вітчизняним та зарубіжним досвідом менеджменту освіти, усвідомлюють місію, мету, об'єкт і суб'єкт, принципи, функції, інструменти менеджменту освіти, основи управлінської та організаційної культури.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: зміст, форми і методи менеджменту у закладах загальної середньої освіти.

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретико-методологічні засади менеджменту педагогічної освіти.
2. Основи управлінської діяльності у закладах загальної середньої освіти.

Метою викладання навчальної дисципліни «*Менеджмент освіти у закладах загальної середньої освіти*» є надання студентам систематизованих знань з теорії і практики освітнього менеджменту, формування комплексних компетенцій менеджера освіти у закладах загальної середньої освіти, розвиток організаторських здібностей, системного, творчого, аналітичного мислення та сприяння формуванню вмінь створювати психологічно комфортну атмосферу та підтримувати дух партнерства у закладі освіти.

Завдання навчальної дисципліни:

Основні завдання навчальної дисципліни полягають у розвитку управлінського мислення, здатності до аналізу управлінських ситуацій; вивчення теоретичних основ менеджменту освіти; формування готовності до використання управлінських вмінь та навичок у професійній діяльності менеджера у закладах

загальної середньої освіти. Основні завдання курсу полягають не лише у представленні концептуальних питань вивчення складових менеджменту освіти, але й у намірі допомогти студентам зрозуміти та розкрити нові можливості, які притаманні сучасному управлінню закладами освіти, розглянути нові підходи та моделі взаємозв'язку суб'єктів та об'єктів освітнього менеджменту, позитивно вплинути на формування менеджерської логіки та культури.

За допомогою лекційних та практичних занять, організації самостійної роботи студентів, виконання завдань модульного контролю, магістрам надається можливість удосконалити свої теоретичні знання та використання їх на практиці. Під час вивчення курсу, магістри аналізують проблеми, які найчастіше зустрічаються в діяльності менеджера закладу загальної середньої освіти та сприяють можливості отримати додаткову інформацію, щодо вирішення таких проблем.

Результатом вивчення дисципліни є набуття здобувачами вищої освіти знань, умінь, навичок та відповідних компетентностей.

Обсяг дисципліни

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ECTS	3	3
Кількість годин:	90	90
- лекції	14	8
- практичні / семінарські	16	8
- лабораторні	-	-
- індивідуальні завдання	-	-
- самостійна робота студента	60	74

Статус навчальної дисципліни _____ нормативна
(обов'язкова / вільного вибору)

Передумови для вивчення дисципліни. Міждисциплінарні зв'язки з такими навчальними дисциплінами: «Сучасні інформаційні технології та методика застосування комп'ютерної техніки в освітньому процесі та наукових дослідженнях», «Актуальні проблеми педагогіки», «Методика навчання історії у старшій школі», «Актуальні проблеми новітньої історії України у старшій школі».

Загальні та фахові компетентності, що формуються у процесі вивчення дисципліни «*Менеджмент освіти у закладах загальної середньої освіти*»:

ЗК 2. Здатність до оригінального та критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 3. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи в команді з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності. Здатність до прийняття ефективних рішень, мотивування людей до досягнення спільної мети та відповідального ставлення до професійних обов'язків.

ЗК 4. Здатність до неперервного навчання, опанування нових знань та способів мислення з високим ступенем автономії.

ЗК 7. Здатність виявляти ініціативу у професійній сфері, проводити інноваційну діяльність, управляти робочими або навчальними процесами, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

ФК 1. Здатність розуміти наукові здобутки у сфері освіти, педагогіки та історії, враховувати їх у професійній діяльності та запроваджувати в освітній процес закладів загальної середньої освіти.

ФК 2. Здатність здійснювати наукові дослідження на засадах академічної доброчесності, опрацьовувати наукові та інформаційні джерела з педагогіки та історії, здатність до написання доповідей, статей.

ФК 3. Здатність організовувати освітній процес у закладах загальної середньої освіти та управляти ним на засадах особистісно-орієнтованої та суб'єкт-суб'єктної взаємодії.

ФК 5. Здатність запроваджувати інноваційні технології в освітній процес закладів загальної середньої освіти, здатність моделювати зміст навчання історії відповідно до обов'язкових результатів навчання учнів.

ФК 8. Здатність до використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі та в наукових дослідженнях.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Знання теоретичних і практичних основ інноваційних освітніх технологій та їх використання в освітньому процесі закладів загальної середньої освіти.

ПРН 4. Здатність використовувати різноманітні форми і методи навчання історії, розвитку та виховання учнів у закладах загальної середньої освіти.

ПРН 5. Здатність забезпечувати набуття учнями закладів загальної середньої освіти системних знань про факти, події, явища в Україні та світі ХХ–ХХІ ст. з позицій цінності життя людини і досвіду українського державотворення в контексті світового історичного процесу, здатність поглиблювати інтерес учнів до історії як сфери знань і навчального предмета.

ПРН 6. Здатність добирати і використовувати сучасні інноваційні технології навчання історії, виховання і розвитку учнів.

ПРН 8 Здатність розвивати критичне та творче мислення учнів і формувати їх ціннісне ставлення до подій минулого та сучасного життя.

ПРН 10. Здатність створювати безпечне, рівноправне та психологічно-комфортне освітнє середовище в освітньому процесі та позаурочній діяльності.

ПРН 11. Здатність аналізувати історичні події, явища та процеси у світі загалом та в Україні зокрема.

ПРН 14. Здатність до творчої, самостійної діяльності, використання сучасних інформаційних і комунікаційних технологій, оцінювання та забезпечення якості виконуваних робіт, створення проєктів та їх публічного захисту.

Критерії оцінювання результатів навчання

а) робота на практичному занятті

Усна відповідь на практичному занятті	до 5 балів
Активність (доповнення, запитання)	1 – 2 бали
Доповідь	до 5 балів
Письмова робота	до 9 балів
Творча робота	до 9 балів

б) самостійна робота

до 7 балів

Робота на практичному занятті оцінюється за такими критеріями: 5 балів – студент у повному обсязі опрацював програмовий матеріал, має глибокі та міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить аргументовані висновки; 4 балів – студент вільно володіє навчальним матеріалом, може узагальнювати та застосовувати набуті знання, відповідь містить незначні неточності; 3 бали – студент може відтворити основні положення програмового матеріалу, його відповідь неповна; 1 – 2 бали – відповідь неповна, містить багато неточностей, головний зміст питання не розкрито, студент має лише приблизне уявлення про питання, що розглядається на занятті.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Структура та тематичний план навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади менеджменту педагогічної освіти

Тема 1. Мета й завдання курсу «Менеджмент освіти».

Сутність менеджменту як виду діяльності. Співвідношення понять «менеджмент», «управління», «керівництво». Історичні етапи розвитку науки управління. Школи й теорії управління. Наукові підходи до менеджменту. Розвиток менеджменту в Україні – етапи й особливості.

Тема 2. Менеджмент у системі освіти

Сутність поняття «менеджмент освіти». Цілі і завдання освітнього менеджменту. Закономірності, принципи, функції освітнього менеджменту. Освітня система як об'єкт наукового управління. Принципи та функції управління в галузі освіти. Методи і результати управління в освіті.

Тема 3. Система управління освітою в Україні.

Державно-суспільна система управління освітою. Становлення та розвиток менеджменту освіти в Україні. Принципи освітньої політики України. Структура органів управління освітою в Україні. Повноваження органів управління освітою в Україні. Нормативно-правова база управління освітою в Україні: закони України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про вищу освіту».

Тема 4. Прийняття управлінських рішень в освітньому менеджменті

Сутність та класифікація управлінських рішень. Етапи та умови прийняття управлінських рішень. Вимоги до управлінського рішення. Чинники, які впливають на процес прийняття управлінських рішень. Моделі прийняття управлінських рішень. Наказ як форма управлінських рішень.

Змістовий модуль 2. Основи управлінської діяльності у закладах загальної середньої освіти

Тема 5. Управління закладом загальної середньої освіти

Типи закладів загальної середньої освіти. Положення про заклад загальної середньої освіти. Статут закладу загальної середньої освіти. Планування освітнього процесу у закладі загальної середньої освіти. Базовий навчальний план і розклад занять. Методична робота в закладі загальної середньої освіти. Атестація педагогічних працівників.

Тема 6. Управлінська діяльність керівника закладу загальної середньої освіти.

Суб'єкти управління у закладі загальної середньої освіти, їх функціональні обов'язки. Посадові вимоги до професійних рис керівника у закладі загальної середньої освіти. Стили керівництва. Колегіальні органи управління у закладах загальної середньої освіти. Причини й види конфліктів у педагогічних колективах, методи їх попередження.

Тема 7. Система контролю за освітнім процесом.

Мета і зміст, умови раціональної організації контролю в освіті. Принципи освітнього контролю. Форми і методи внутрішнього контролю у закладі загальної середньої освіти.

Тема 8. Наукова організація праці педагогів Нової української школи. Поняття наукової організації праці педагога (НОПП). Принципи організації освітнього процесу в Новій українській школі. Організація режиму дня педагогічного працівника. Вимоги до організації і обладнання робочого місця педагогічного працівника. Санітарно-гігієнічні умови праці педагогічного працівника на робочому місці. Напрями оптимізації праці педагога.

Тема 9. Система управління освітою за кордоном.

Інноваційні тенденції у сучасному світі. Системи управління освітою та шляхи їх модернізації в зарубіжній школі.

Тема 10. Модернізація та вдосконалення системи професійної мобільності в управлінні закладом загальної середньої освіти.

Загальні засади педагогічної інноватики. Основні принципи управління інноваційними освітніми процесами. Особливості управління закладом загальної середньої освіти на засадах професійної мобільності.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади менеджменту педагогічної освіти												
Тема 1. Мета й завдання курсу «Менеджмент у закладах загальної середньої освіти».	6	2				4	10	2				8
Тема 2. Менеджмент у системі освіти	6	2				4	12	2				10
Тема 3. Система управління освітою в Україні.	8	2	2			4	10	2				8
Тема 4. Прийняття управлінських рішень в освітньому менеджменті	8	2	2			4	14	2				12
Разом за змістовним модулем 1	28	8	4			16	46	4	4			38
Змістовий модуль 2. Основи управлінської діяльності у закладах загальної середньої освіти												

Тема 5. Управління закладом загальної середньої освіти.	10	2	2			6	12					12
Тема 6. Управлінська діяльність керівника закладу загальної середньої освіти.	10	2	2			6	8		2			6
Тема 7. Система контролю за освітнім процесом.	8	2				6	4					4
Тема 8. Наукова організація праці педагогів Нової української школи.	10	2	2			6	8	2				6
Тема 9. Система управління освітою за кордоном.	12	2				10	6		2			4
Тема 10. Модернізація та вдосконалення системи професійної мобільності в управлінні закладом загальної середньої освіти.	12	2				10	6	2				4
Разом за	62	12	6			44	44	4	4			36

змістовим модулем 2												
Усього годин	90	20	10			60	90	8	8			74

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Менеджмент у системі освіти	2
2	Система управління освітою в Україні	2
3	Управління закладом загальної середньої освіти	2
4	Управлінська діяльність керівника закладу загальної середньої освіти.	2
5	Наукова організація праці педагогів Нової української школи.	2
	РАЗОМ:	10

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мета й завдання курсу «Менеджмент освіти».	4
2	Менеджмент у системі освіти	4
3	Система управління освітою в Україні.	4
4	Прийняття управлінських рішень у освітньому менеджменті	4
5	Управління закладом загальної середньої освіти.	6
6	Управлінська діяльність керівника закладу загальної середньої освіти.	6
7	Система контролю за освітнім процесом	6
8	Наукова організація праці педагогів Нової української школи.	6
9	Система управління освітою за кордоном.	10
10	Модернізація та вдосконалення системи професійної мобільності в управлінні закладом загальної середньої освіти.	10
	Разом	60

Методи навчання

Форми та методи навчання – у процесі проведення навчальних занять (лекційних і практичних) передбачено застосовувати такі методи:

- пояснювально-ілюстративний;
- проблемний;
- проблемно-пошуковий;
- дослідницький;
- інтерактивні методи навчання.

Методи контролю

- залік;
- усне і письмове опитування;
- індивідуальні завдання;
- доповіді;
- студентські презентації виконаних завдань.

Засоби діагностики успішності навчання:

- активна робота на практичних заняттях;
- виконання поточних самостійних робіт;
- творча робота;
- студентські проекти, презентації та виступи;
- усна відповідь;
- письмова робота.

Розподіл балів

Розподіл балів за темами

		Поточне оцінювання та самостійна робота										Письмова робота	Творча робота	Сума
		Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2								
Тема		T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10			
Бали		5	10	5	5	10	15	5	5	10	10	10	10	100

Розподіл балів за формами контролю

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Виконання самостійної роботи	6	5	30
Усне опитування і робота на практичному занятті	10	5	50
Творча робота	1	10	10
Письмова робота	1	10	10
Усього:			100

Методичне забезпечення

1. Навчальна програма
- 2.Робоча програма навчальної дисципліни
3. Методичні матеріали до практичних занять
4. Питання для семестрового заліку.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Про освіту : Закон України № 2145-VIII від 05.09.2017 р. // Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38–39. Ст. 380.
2. Про повну загальну середню освіту (№ 463- IX) від 16.01.2020. URL : ukrainepravo.com
3. Про вищу освіту : Закон України № 1556-VII від 01.07.2014 р.) // Відомості Верховної Ради України. 2014. № 37–38. Ст. 2004.
4. Державний стандарт базової середньої освіти (проект). Опублікований 12.06.2019. URL : mon.gov.ua.
5. Державна національна програма «Освіта»: Україна ХХІ століття. Київ : Райдуга, 1994. 61 с.
6. Битяк Ю. П. Система й повноваження органів управління освітою // Адміністративне право України : підручник. Київ, 2005. 544 с.
7. Бондар В.І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі. Київ, 2000.
8. Григораш В. В., Касянова О. М., Мармаза О. І. та ін. Управління навчальним закладом: навч.-метод. посіб. У 2-х ч.. Харків: Ранок, 2004.
9. Даниленко Л. І. Інноваційний освітній менеджмент. Київ : ГЛАВНИК, 2006.
10. Демчук В. С. Основи освітнього менеджменту. Київ : Ленвіт, 2007. – 264 с.
11. Карамушка Л. М. Психологія освітнього менеджменту. Київ : Либідь, 2004.
12. Маслов В. І., Драгун В. П., Шаркунова В. В. Теоретичні основи педагогічного менеджменту: навч. посіб. для працівників освіти. Київ, 1996. 87 с.
13. Мармаза О. І. Менеджмент в освіті: секрети успішного управління. Харків, 2005.
14. Менеджмент и организационное развитие высшей школы: учеб. / Под общ. ред. М. Н. Певзнера. Днепропетровск, 2012. 528 с.
15. Освітній менеджмент: навч. посіб. / За ред. Л. І. Даниленко, Л. М. Карамушки. Київ, 2003.

17. Федоров В. Д. Менеджмент закладу освіти, менеджер закладу освіти: психологічні засади. Кам'янець-Подільський, 2004.
19. Битяк Ю. П. Система й повноваження органів управління освітою // Адміністративне право України: підруч. Київ, 2005. – 544 с.
21. Вища школа України і Болонський процес : навч. посібник / За ред. В.Г.Кременя. Тернопіль, 2004.
22. Гамаюнов В. Г. Дидактичний менеджмент: навчаюче управління. Харків, 2004.
24. Десятков Т. М., Коберник О. М., Тевлін Б. Л. Наука управління загальноосвітнім навчальним закладом. Харків, 2004.
25. Згуровський М. З. Болонський процес: головні принципи та шляхи структурного реформування вищої освіти України. Київ, 2006. 544 с.
26. Іванова І. В. Менеджер – професійний керівник: навч. посіб. Київ, 2001. 108 с.
28. Коротяєв Б. І., Курило В. С. Освітній простір: очікування та виклики часу й життя: монографія. Луганськ: ЛНУ імені Тараса Шевченка, 2009. 308 с.
29. Киржнер Л. А., Киенко Л. П., Липейко Т. И. Менеджмент организаций: учеб. пособие. Киев, 2006.
31. Крижко В. В. Теорія і практика менеджменту в освіті : навч. посіб. Київ, 2005.
32. Курбатов С. Університетські рейтинги як фактор легітимізації елітного статусу освіти в сучасних умовах. Суми, 2010. 48 с.
33. Николаенко С. М. Реформа высшего образования в Украине и Болонский процесс. Київ, 2007. 46 с.
34. Момот О. І. Менеджмент якості та елементи системи якості : навч. посіб. Київ, 2007.
35. Морозов А. В. Психология влияния. Харьков, 2009. 560 с.
36. Павлютенков Є. М., Крижко В. В. Основи управління школою. Харків, 2006.
37. Пірен М. І. Основи конфліктології : навч. посібник. Київ, 1997. 270 с.
38. Поляков Н. В. Классический университет: от идей античности к идеям Болонского процесса. Донецк : ДНУ, 2007. 598 с.
40. Стеценко І. Т. Основи менеджменту. Хто такий менеджер: навч. посіб. Київ : АСК, 2004.
43. Управління навчальним закладом : навч.-метод. посіб. / В. В. Григора та ін. Харків, 2004.
44. Химинець В. В. Інновації в сучасній школі. Ужгород, 2004.
46. Шершньова З. Є., Оборська С. В. Стратегічне управління : навч. посіб. Київ, 1999.

Допоміжна література

1. Тимошко А. Н. Организационная культура руководителя учебного заведения: гендерный аспект / А. Н. Тимошко // Менеджмент в образовании. – Алматы, 2012. - № 3 (66). – С. 58 – 63.
2. Тимошко Г. М. Формирование организационной культуры директора школы как социально-педагогическая проблема / Г. М. Тимошко // Збірник наукових прац Академії паслядыпломнай адукацыі. Вып 10. 3-41 / рэдкал. : А.П.Манастырний (гал.ред.) ; ДУА, Акад. паслядыплом. Адукацыі. – Мінск : АПА, 2012. - С. 413-425.
3. Тимошко Г. М. Формування організаційної культури у

процесі фахової підготовки керівника загальноосвітнього навчального закладу / Г.М. Тимошко // Вісник післядипломної освіти: зб. наукових праць / УН-т менедж. освіти НАПН України; ред. кол. : О.Л. Ануфрієва [та ін.]. – Вип. 6 (19)/ голов. ред. В.В. Олійник. – К.: «АТОПОЛ», 2012. – С. 104 – 114.

4. Тимошко Г. М. Роль лідерських якостей у процесі формування і розвитку організаційної культури керівника ЗНЗ / Г.М. Тимошко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету - Чернігівський НПУ ім.Т.Г.Шевченка, 2012. - Вип. 104. – Т. 2.– С. 148- 153.

5. Тимошко Г. М. Аналіз феномену «Організаційна культура» у педагогічній теорії і практиці / Г.М. Тимошко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету - Чернігівський НПУ ім. Т.Г. Шевченка, 2012. - Вип. 96. – С. 148- 153.

6. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу / Г.М. Тимошко // Вісник Черкаського національного педагогічного університету. Серія : Педагогічні науки. – Черкаси : 2013. – Вип. № 10 (263). – С. 127-132.

7. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу як основа управлінської культури в педагогічному менеджменті / Г.М. Тимошко // Проблеми освіти : Наук. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2013. – Вип. 74.- Ч.1. – С. 73-79.

8. Тимошко Г. М. Сучасні наукові погляди на організаційну культуру керівника ЗНЗ в міждисциплінарному аспекті / Г. М. Тимошко // Теорія та методика управління освітою. – 2013. – № 10. – К. : ДВНЗ «Університет менеджменту освіти» НАПН України. — Режим доступу : <http://umo.edu.ua/katalog/692-elektronne-naukove-fahove-vydannja-qteoriya-ta-metodyka-upravlinnja-osvitojuq-vypusk-10-2013>.

9. Тимошко Г. М. Теоретико-методологические аспекты развития организационной культуры руководителя общеобразовательной школы .Збірник наукових праць Академії післядипломної адукації / Г.М. Тимошко // Вып 12. 3-41 / рэдкал. : А.П.Манастырний (гал.ред.); ДУА, Акад. паслядыплом. Адукацыі , - Мінск: АПА, 2014. с. 267-269 .

10. Timoshko A. N. Self-management of the head of secondary aducational institution in the process of development of organizational activities culture / A. N. Timoshko // European Applied Sciences, Stuttgart, Germany. – 2014. – № 6. – P. 29-31.

11. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу: теорія та практика: Монографія / Г.М. Тимошко. – Ніжин : Видавець ПП Лисенко М.М., 2014. – 596 с.

12. Тимошко Г.М. Структурно-змістова специфіка складових

організаційної культури керівника загальноосвітнього навчального закладу / Г.М. Тимошко // Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. — 2014. — Вип. 115— С. 231-236

13. Тимошко Г. М. Організаційна культура керівника загальноосвітнього навчального закладу як основа управлінської культури в педагогічному менеджменті / Г.М. Тимошко // Проблеми освіти : Наук.зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2014. – Вип. 74. - Ч.1. – С. 73-79.

14. Тимошко Г. М. Сучасні тенденції розвитку організаційної культури керівника ЗНЗ на засадах іміджелогії / Г.М. Тимошко // Вісник ЧНПУ ім Т. Г. Шевченка. Вип.122 / Гол. ред. Носко М.О. — Чернігів : ЧНПУ, 2014. — С. 276-279.

15. Тимошко Г. М. Загальнолюдські цінності / Г.М. Тимошко // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. – К. : Основа, 2014. — С. 146.

16. Тимошко Г. М. Організаційна культура (корпоративна культура) / Г.М. Тимошко // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. – К. : Основа, 2014. — С. 271-272.

17. Тимошко Г. М. Фахова підготовка / Г.М. Тимошко // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. – К. : Основа, 2014. — С. 442-443.

18. Тимошко Г. М. Форма навчання / Г.М. Тимошко // Освіта дорослих : енциклопедичний словник / за ред. В. Г. Кременя, Ю. В. Ковбасюка ; [упор.: Н. Г. Протасова, Ю. О. Молчанова, Т. В. Куренна; ред.. рада.: В. Г. Кремень, Ю. В. Ковбасюк, Н. Г. Протасова та ін.] ; Нац. Акад.. пед.. наук України, Нац. акад. держ. упр. при Президентові України [та ін.]. – К. : Основа, 2014. — С. 445

19. Тимошко Г.М. Професійна компетентність у контексті формування позитивного іміджу викладача вищого навчального закладу. / Г.М.Тимошко // Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти. Збірник наукових праць: Наукові записки Рівненського державного гуманітарного університету. – Випуск 12 (55). – Частина 1. – Рівне : РДГУ, 2015. – 596 с. С. 423-431.

20. Тимошко Г.М. Проблеми формування та розвитку

організаційної культури суб'єктів педагогічного менеджменту в загальноосвітньому навчальному закладі / Г. М.Тимошко // Імідж сучасного педагога. - 2015. - № 8. - С.10-14.

21. Тимошко Г.М. Професійна компетентність – основа \організаційної культури керівника загальноосвітнього навчального закладу/ Г.М.Тимошко // Науковий журнал "ScienceRise": Спецвипуск "Педагогічні науки". - 2015. - № 10/5(15). - С.10-15. (ScienceRisesr7508990@gmail.com.№10/5(15)).

22. Тимошко Г. М. Організаційна культура як чинник ефективної взаємодії викладача і студента в організації навчального процесу у ВНЗ/ Г. М. Тимошко //Педагогіка і психологія професійної освіти : науково-методичний журнал. – 2015. - № 1-2. –С. 80-93.

23. Тимошко Г.М.Тайм-менеджмент керівника ЗНЗ у процесі розвитку його організаційної культури / Г.М.Тимошко //Теорія і методика професійної освіти: наукове фахове електронне видання. – 2015. – № 6. – Режим доступу : <http://tmpe.profua.info/images/docs/6/15tymoshko.pdf>.

24. Тимошко Г.М. Організація робочого місця керівника загальноосвітнього навчального закладу як чинник успішної управлінської діяльності / Г.М.Тимошко // Теорія і методика професійної освіти: наукове фахове електронне видання.–2015.–№7.– Режим доступу: <http://tmpe.profua.info/images/docs/7/15timoshko.pdf>.

25. Тимошко Г. М. Управління розвитком організаційної культури загальноосвітнього навчального закладу/ Г. М. Тимошко //Директор школи, ліцею, гімназії : Всеукр. наук.-практ. журнал. – 2015. - № 4- 5. – С.108-113.

26. Тимошко Г.М. Управління формуванням професійного здоров'я педагогів / Г.М.Тимошко //Проблеми освіти: Наук.-метод. зб. / Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОН України. – К., 2015. – Вип. 83. част. 2 – 224 с С.102-107.

27. Г. Тимошко «Управління системою роботи з обдарованими учнями в загальноосвітньому навчальному закладі» . / Г.М.Тимошко // Освіта та розвиток обдарованої особистості .№ 10(41) /10/ 2015. С. 24-29.

28. Г. Тимошко «Управління інноваційними процесами в загальноосвітніх навчальних закладах» . / Г.Тимошко // Педагогічні інновації: ідеї, реалії,перспективи : Збірник наукових праць / Гол.ред.В. М.Мадзігон та ін.—К.:Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2015. – Вип.2 (17) –с.161- С.79-88.

